

Sammanfattning av FUNKISAM:s yttrande och teknikförvaltningens bemötande – Riktlinjer för fysisk tillgänglighet inom Region Gotland

FUNKISAM har yttrat sig över Region Gotlands teknikförvaltnings förslag till riktlinjer för fysisk tillgänglighet i offentliga utemiljöer (2025-04-06). Yttrandet har behandlats, och flera synpunkter har lett till justeringar i dokumentet. Nedan sammanfattas huvudsakliga synpunkter och teknikförvaltningens svar:

Övergripande målformulering:

FUNKISAM föreslår att dokumentet inleds med en tydlig ambition om att Gotland ska bli landets mest tillgängliga region, trots kulturhistoriska och geografiska utmaningar. Teknikförvaltningen anser att detta är en viktig fråga men som kräver ett politiskt ställningstagande som bör beslutas på högre nivå inom Region Gotland, och inte bör inkluderas i inom riktlinjernas ramar. Snarare bör frågan hanteras i en strategi eller plan. Förslaget har därför inte inkluderats i dokumentet.

- ” Gör en underrubrik; Den övergripande ledstjärnan ska vara att Gotland ska uppfattas och utgöra den mest tillgängliga regionen i landet, trots de utmaningar som finns i naturen, kulturmiljöer och världsarvstaden Visby.”

Struktur och rättslig hierarki:

Förslag om tydligare rangordning mellan internationella, nationella och lokala styrdokument har beaktats och korrigerats.

Avgränsningar och regelverk:

Synpunkten om att även bygglovspliktiga, privatägda anläggningar bör omfattas av riktlinjerna har lett till viss språklig justering, men tekniska aspekter hänvisas fortsatt till gällande lagstiftning (PBL).

Intressekonflikter mellan lagar:

FUNKISAM efterlyser att tillgänglighet tydligt prioriteras vid kollision mellan tillgänglighetslagstiftning och exempelvis kulturmiljölagstiftning. Teknikförvaltningen anser att tillgänglighetsaspekten redan väger tungt enligt befintliga regelverk, men har förtydligat texten något.

Detaljspecifika förslag och anpassningar:

Flera förslag kring fysisk utformning – såsom stolplacering, cykel- och gångstråk, kantstensutformning, samt framkomlighet för barnvagnar och personer med ledarhund – har resulterat i korrigeringar i text och illustrationer. Vissa detaljerade tekniska

lösningar (t.ex. projicering av symboler vid gångpassager) har inte inkluderats, med hänvisning till att de bör hanteras i andra styrdokument såsom gång- och cykelplaner. Angående stolpar/ belysning och andra hinder är det inte inkluderat och hanterat. Teknikförvaltningen ställer redan höga krav på att lämna fria utrymmen, problemet är att det är en extrem och kostsam utmaning + att placera ut belysningsstolpar på fasader och byggnader, framförallt om inte RG äger byggnaderna. Detta gällande ägande skap och elstyrning.

Underhåll och uppföljning:

Förslagen om kontinuerliga tillgänglighetsvandringar och att eftersatt underhåll ska prioriteras framför nyanläggning har beaktats och texten har justerats. Ansvaret för uppföljning har tydliggjorts en aning, men utan att specificera exakt metod.

Snöröjning och vinterunderhåll:

Synpunkten att gångvägar ska ha samma prioritet som bilvägar vid snöröjning har tillmötesgått genom språklig korrigering i riktlinjerna.

Tillsyn och klagomålshantering:

FUNKISAM efterlyser en tydlig väg för klagomål, åtgärdsförslag och uppföljning, i avsaknad av en lokal tillsynsmyndighet. Teknikförvaltningen bedömer att frågan kräver ställningstagande på högre nivå inom Region Gotland och bör utredas vidare inom ramen för en strategi eller handlingsplan.

- *” Då det inte finns någon lokal tillsynsmyndighet för detta övergripande område, med undantag för att föra upp enskilda ärenden till Diskrimineringsombudsnämnden, är det viktigt att Regionen i samverkan med brukarorganisationer etc. poängtera i texten om detta. Det bör förtydligas vägar till klagomål, förslag till åtgärdsplaner samt värdet av den kontinuerliga uppföljningen. Hade det funnits en lokal tillsynsmyndighet hade det funnits möjlighet till vitesförelägganden beträffande åtgärder och därför är det som situationen nu ser ut extra nödvändigt med en hög kvalitetssäkring i detta arbete. Med den föreslagna inledande ingressen och underrubriken så ska detta dokument förpliktiga!”*

Källhänvisningar:

FUNKISAM föreslog omstrukturering av källförteckningen för att följa rättslig hierarki. Detta har dock inte genomförts, då befintlig struktur inte följer formell källhänvisning.

Sammanfattningsvis har FUNKISAM:s synpunkter i stor utsträckning beaktats, särskilt i fråga om förtydliganden, illustrationer och anpassningar. Vissa mer principiella eller detaljerade frågor har bedömts ligga utanför riktlinjernas ramar och föreslås i stället behandlas inom andra strategiska dokument eller planer på högre nivå inom Region Gotland.